

ENSEMBLE LA MONICA

La Barre, Galliard, Visée, Matteis, Merci, Hotteterre, La Bergerie, Böddecker

Musik under barocken dominerades till stor del av italienska idéer men under 1630-talet började Frankrike att utveckla en egen nationell stil som stod sig stark mot italienska influenser i över hundra år. Det var framför alla Jean-Baptiste Lully, född i Italien, som etablerade den franska stilen genom skapandet av *tragédie lyrique* och bidragande till den franska *grand motet*. Dansandes tillsammans med den unge Ludvig XIV, men aldrig anställd vid Chapelle Royal, blev han en kulturkraft vid det franska hovet.

Det var vid Solkungens hov som **Michel de la Barre** 1705 blev utnämnd till *Flûte de la chambre*. Det sades om La Barre, som var mycket influerad av Marin Marais gambamusik, att han 'hade en underbar talang att vidröra hjärtat' samt att han också var den förste 'glänsande flöjtvirtuosen'. Han fick sin första bok, vilket också var de första musikstycken flöjt, publicerad 1702. I förordet beskriver han flöjtens spelteknik; fingersättning, frasering och ornamentering samt råder exekutören att om musiken ska ackompanjeras passar det bäst med viola da gamba, teorbo och cembalo men att –'teorben är att föredra då ljudet av dess sensträngar blandar sig väl med flöjtens klang'.

Vid Ludvig XIVs hov fanns också **Robert de Visée**, samtida med La Barre och förmodligen musicerandes tillsammans, den ende musikern anförtrodd att stiga in i kungens sovrum och spela honom till sömns. Visée, mycket inspirerad av tonsättare som Lully, arrangerade också andra ton-

sättares musik för teorbo och gitarr. *Entré d'Apollon* härstammar ur Lullys opera *Triumphe de l'Amour*, från 1681.

Jacques-Mar-tin Hotteterre, le Romain, nästa generations flöjtister vid det franska hovet, lyckades genom sina otaliga

verk få barockflöjten att vinna full respekt. Hans *Principes de la Flûte*, tryckt 1707, var också den första flöjtskolan och blev en av de viktigaste. Om rytmisk ojämnhet (notes inégales), skriver han: 'åttondelsnoter ska inte alltid spelas jämna', 'i en del taktter ska de vara en lång och en kort not'. Svitens i e-moll består av 12 danssatser. Många satser har också en titel; Namnet på en av Hotteterres elever eller beundrare, styckets karaktär eller en målning. Mot slutet av 1600-talet utplånades den engelska musikstilen nästan helt av den italienska. Under perioden med inbördeskrig och Brittiska samväldet hade den Elisabetanska och Jakobinska storhetstiden bleknat, men vid tiden för återupprättandet av monarkin, hade London vuxit till en av de största och rikaste städerna i världen, vilket resulterade i att många musiker från hela Europa sökte sig dit.

En av dem, **John Ernest Galliard**, tysk oboist och organist, kom till England och London 1706 och anställdes vid drottning Annes hov. Förutom att komponera maskspel, psalmer, kantater samt översätta Pier Francesco Tosis lärobok i sång, är han mest känd för sin samling av sonater för fagott eller cello och basso continuo, publicerad i London 1733.

Lewis Mercy, Louis eller Luidgi Merci, en hyllad fransk, eller italiensk, blockflöjtist och utmärkt tonsättare, även om han bara lämnat efter sig tre kompositioner, fagottsonaterna tryckta ca 1735, kom till London lockad av stadens lysande möjligheter. Tillsammans med många italienska, franska och tyska tonsättare och musiker fick han stort inflytande på flertalet engelska tonsättares musikmak i början av 1700-talet.

Nicola Matteis, född i Italien, arbetade i Tyskland innan han bosatte sig i England. 1685 publicerades hans fyra 'books of airs and dances' (böcker med instrumentala sånger och danser) och därefter två sångsamlingar och en generalbasskola för gitarr.

Det musikkulturens klimatet i 1600-talets Tyskland överskuggades av 30-åriga krigets förstörelse. Trots politisk splittring återuppblomstrade kommande musikergenerationer med Bachfamiljen som höjdpunkt.

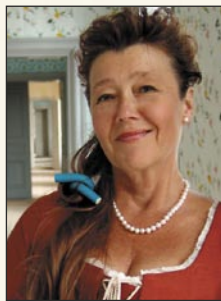
I Tyskland, där man gärna föredrog blåsinstrument, växte **Friedrich Philipp Böhdecker**, organist och fagottist samt tonsättare, upp i en stor musikerfamilj. Han var anställd vid hovet i Durlach och Darmstadt och senare även organist i katedralen i Strasbourg. Förutom att komponera konserter, violinsonater och ett *Te Deum* komponerade han också en av de tidigaste fagottsonaterna, en pasacaglia 'sopra la monica', tryckt i Sacra Partitura, 1651. *La Monica* var en populär melodi, också känd vid namnet Une jeune filette, som har används av många tonsättare, däribland Giovanni Antonio Terzi i form av en ballet för luta, cembalovariationer av Girolamo Frescobaldi, The Queens Alman av William Byrd och som en sång, Air de Cour, av Gilles Durant de la Bergerie med den inledande texten 'Ma belle si ton ame'.

Producerad av Mats Möller. **Inspelad** av Sforzando produktion i Gåsinge kyrka, Gnesta, 20-23 juni 2005 och 13 maj 2006 – med 88.2 kHz/24-bit teknologi. **Redigerad och masterad** av Sforzando produktion. **Texthäftets design** av Sforzando produktion. **Foto** Per-Erik Adamsson. **Texter** av Suzanne Persson. **Christina Sönstevold spelar på** en flöjt av Alain Weemaels i Bryssel (efter ett original av Stanesby jr) och en flöjt tillverkad av Tutz i Salzburg (efter ett original av Rothenburg). **Knut Sönstevold spelar på** en fagott byggd av Guntram Wolf (en kopia av H.K.I.C.V., Tyskland, ca 1710). **Suzanne Persson spelar på** en fransk teorby av Lars Jönsson, Dalarö 2004, och en barockgitarr av Lars Jönsson, Dalarö 1991. **Tonhöjd** A=415 Hz. **Stort tack till** Svartsjö Slott och till Elisabeth Holmgren. **CD SFZ 1012 [p]&[c]** SFZ records/Sforzando produktion 2006. DDD. Total tid 62'55. **Hemsida:** www.sfzrecords.com. **E-post:** office@sfzrecords.com.

ENSEMBLE LA MONICAS instrumentkombination är ovanlig, kanske även unik. Gruppen bildades 2003 och har fått sitt namn efter den populära 1500-talsmelodin La Monica. Trios mål är att framföra flöjt- och fagottmusik från barocken, ackompanjerad av teorben, på ett uttrycksfullt och levande sätt för dagens publik. Hemsida: www.lamonica.se.

CHRISTINA SÖNSTEVOLD studerade modern flöjt och piano vid Musikhögskolan i Göteborg. Därefter fortsatte hon sina studier i flöjtspel och dirigering i Marseille och sedan i Paris, Frankrike. Tillbaka i Sverige spelar hon regelbundet i flertalet orkestrar och ensembler, ackompanjerar sin make på piano, samt undervisar.

KNUT SÖNSTEVOLD studerade fagott, komposition och musikteori vid Hochschule für Musik und darstellende Kunst i Wien, Österrike och vid Instituut voor Sonologie i Utrecht, Holland. Tidigare solofagottist i Sveriges Radios Symfoniorkester, och samtidigt verksam inom nutida musik både som musiker och tonsättare, är han numera mycket eftertraktad som solist, samt ägnar mycket av sin tid åt den historiska fagotten. Sedan 1997 är Knut också professor vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm.

SUZANNE PERSSON började spela luta i början på 80-talet efter examen i klassisk gitarr. 1986 tog hon sin Master of Arts vid Aaron Copland School of Music, Queens College, New York, och i slutet av 90-talet fortsatte hon sina studier i barockmusik vid Malmö Musikhögskola. Suzanne, lutenist och repetitör, är medlem i flertalet ensembler och spelar de flesta historiska knäppinstrumenten. Hon har turnerat i över 20 länder. Hemsida: www.suzanne.se.

ENSEMBLE LA MONICA

Christina Sönstevold *traversflöjt*

Knut Sönstevold *barockfagott*

Suzanne Persson *teorb, barockgitarr*

Michel de La Barre (ca 1675-1743/44)

IXe SUITE SONATE L'INCONNUE (1710),

för flöjt och basso continuo 8'12

[1] Prelude 1'47 [2] Vivement 1'37

[3] Chaconne 4'50

John Ernest Galliard (ca 1687-1749)

SONAT I I A MOLL (1733),

för fagott och basso continuo 8'13

[4] Cantabile 2'13 [5] Spiritoso è
Staccato (A Tempo Moderato) 1'45 [6] Largo
è Staccato 1'36 [7] Hornpipe a l'Inglese
(Allegro è Staccato) 1'03 [8] Vivace 1'37

Robert de Visé (ca 1656-1732)

[9] **PRÉLUDE** (1699), för teorb 1'14

[10] **ENTRÉE D'APOLLON** (1699),
för teorb 3'33

Nicola Matteis (död? 1707)

[11] **ARIA AMOROSA** (Adagio) (1685),
version för flöjt (orig. violin) och teorb 3'17

Luidgi Mercì (ca 1695-1751)

SONATA IV I G MOLL (1735),

för fagott och basso continuo 9'30

[12] Allemanda 2'41 [13] Cantabile (Andantino)
3'52 [14] Minuëto - Presto - Minuëto 2'59

Jacques-Martin Hotteterre-le-Romain
(1674-1763)

SVIT IN E MOLL (1708),

för flöjt och basso continuo 22'15

[15] Prelude (Lentement) 2'51 [16] Allemande
'La Fontainebleau' 3'03 [17] Sarabande 'Le
Depart' 2'40 [18] Air Gay 'Le Fleuri' 1'32
[19] Gavotte 'La Mitilde' 1'21 [20] Branle de
village 'L'Autetüil' 0'40 [21] Menuet 'Le Beaulieu'
- 2e Menuet - Menuet 2'23 [22] Allemande 'La
Chauvet' 2'02 [23] 'La Messinoise' 2'23
[24] Gigue 'La Perousine' 1'17 [25] Rondeau 'Le
Lutin' 2'02

Gilles Durant de la Bergerie (1550-1605)

[26] **'MA BELLE SI TON AME'** (1603),
version för flöjt och teorb (orig. röst och
luta) 1'08

Philipp Friedrich Bötdecker (1607-1683)

[27] **SONATA SOPRA LA MONICA** (1651),
för fagott och basso continuo 5'24

SFZ
RECORDS

SFZ records, Sverige
www.sfzrecords.com
office@sfzrecords.com

CD SFZ 1012
[p] & [c] SFZ records 2006
DDD • Total tid 62'55

